

Дата: 27.05.2022

Клас: 4 – Б

Вчитель: Половинкина О.А.

Урок: літературне читання

Тема. **Робота з дитячою книжкою. Веселе слово. Остапа Вишні. «Веселі артисти».**

Мета: Ознайомити учнів з життєвим та творчим шляхом Остапа Вишні; вдосконалювати навички читання та словесного малювання; збагачувати словниковий запас школярів; розвивати зв'язне мовлення, пам'ять; виховувати любов до тварин, повагу до представників різних професій.

Обладнання: презентація.

Опорний конспект

I. Розвиток читацьких навичок. Мотивація учнів до роботи.

1. Робота з деформованим текстом.

- Якщо ми добре постараємось і відновимо деформований текст, то дізнаємось про що говоритимемо на сьогоднішньому уроці.



- Без сумніву, можна сказати, що одним із улюблених слів дітей є «ЦИРК». Адже, як тільки ви це слово почуєте.

2. Читання вірша про слово «цирк».



- Отже – цирк... то що ж означає слово цирк з латинської мови? (*Круглий*)
- А як пов'язані слова цирк і круглий? (*У цирку кругла сцена*)
- Молодці, а як називається сцена цирку? (*Арена*)
- Так, арена, і вона дійсно кругла.

3. Робота зі скоромовкою.

*Цар у цирку циліндр забув,
Циркач циліндр царю повернув.*

4. Розповідь учителя.

Цирк – одне з найдавніших мистецтв. Ще в глибоку давнину у дні свят на площах єгипетських, грецьких, китайських міст виступали акробати, канатохідці, фокусники, жонглери.

Проте, яким би маленьким чи великим не був цирк, арена його завжди однакова. У всіх цирках світу арена має круглу форму діаметром 13 метрів.

Представники різних професій працюють на цирковій арені. Давайте пригадаємо деякі з них .

(Учні пригадують професії (жонглер, акробати, факір, ілюзіоніст, клоун) за малюнками, що з'являються на екрані, потім з'являються назви цих професій і вони перевіряють правильність своїх припущень)

5. Гра “Встанови походження слова”. Співвідношення слів та речень.

- А тепер пропоную цікаве завдання.

- Вам потрібно з'єднати слово з реченням, що відповідає його значенню.

(На екрані з'являється колонка слів, діти називають варіанти відповідей, а стрілочка вказує на правильний).

6. Етимологічна довідка.

- А звідки з'явилися назви цих професій?

Про це нам допоможе дізнатись розділ науки про мову, що називається **етимологією**. Він вивчає первісне значення слова, його походження. Про появу назв циркових професій ми зараз і дізнаємося.

Жонглер — з французької, означає «жартун».

Клоун — з англійської, означає «бовдур, блазень ,дурень».

Факір — з арабської, означає «жебрак».

Акробат — з грецької мови, означає «ходжу навшипиньках».

Ілюзіоніст — з французької, означає «обман, насмішка».

Ви у цирку побували

І багато чого знали.

Цирк словесний, цирк незвичний,

Цирк був етимологічний!

7. Вправа «Дешифрувальник».

- Розшифруйте і ви дізнаєтесь, з творчістю якого письменника сьогодні познайомимось. Вам потрібно прибрати з запису парні букви.

МОСЦМТБЦАБП

КМВДИДШНКМЯ

II. Повідомлення теми уроку.

- Ми з вами пригадали деякі з жанрів циркового мистецтва, але я впевнена, що ніхто з вас не буде заперечувати, якщо я скажу, що найвеселіший з них – клоунада.

- Сьогодні ми познайомимось з українським письменником – автором «веселого слова», гумористом Остапом Вишнею. А зараз послухайте про автора багатьох гумористичних творів.

III. Ознайомлення із життєвим та творчим шляхом Остапа Вишні.

1. Розповідь учителя. *Слайд 13*

Остапа Вишню, а такий літературний псевдонім узяв Павло Михайлович Губенко, - називають «чародій сміху», бо писав він усмішки і гуморески.

Народився Остап Вишня на Полтавщині. Родина Губенків жила дружно, батько з матір'ю залучали дітей з раннього віку до роботи (а мали вони 17 дітей).

«Школу життя» письменник проходив поетапно: спочатку пас гусей, потім — свиней. Та батьки прагнули дати дітям освіту.

Заповітною мрією Павла було стати вчителем. Але його покликанням була літературна праця.

Творчість Остапа Вишні багата і різноманітна за жанрами. Він писав гумористичні вірші, оповідання, анекдоти, жарти. Він любив дітей і багато веселих і жартівливих творів писав для маленьких читачів. Часто його оповідання друкувалися в журналі «Барвінок».

IV. Опрацювання оповідання «Веселі артисти».

- Сьогодні ми з вами прочитаємо одне з оповідань Остапа Вишні, називається воно «Веселі артисти», з нього ми дізнаємось як величати нашого клоуна, але спочатку ми підготуємось до читання цього твору.

1. Словникова робота.

Тлумачення незрозумілих слів:

Сокорить — подає голосні звуки.

Балансує — намагається втримати рівновагу на висоті.

Бравурна музика — весела, бадьора.

Комік — актор, який своїми словами, поведінкою чи витівками викликає сміх.

Пойнтер — мисливська порода собак.

Інкубатор — апарат для штучного виведення з яєць молодняка птиці.

Кульбіти — перевороты через голову або пружним стрибком на руки з перекладанням тіла вперед, назад.

Жонглер — актор цирку.

2. Читання твору комбінованим способом.

- Як звали клоуна з оповідання. *(Його звали Едуард Йосипович Середа)*
- Ким працював у цирку Едуард Середа? *(Едуард Середа працював у цирку клоуном)*
- Хто йому допомагав у роботі? *(Йому допомагали півень та пес)*
- Що вас здивувало? *(Що півень виявився таким розумним)*
- Які почуття виникли у вас?

3. Повторне читання «Ланцюжком».

4. Бесіда за змістом прочитаного.

- Який артист вас зацікавив найбільше?
- Хто такий Петька? Які у нього подруги? Який номер виконує Петька на арені цирку?

(Петька – це півень, цирковий артист. Його подруги – курочки, півник виконує акробатичний номер на граблях та вітається з глядачами)

- Як Петька потрапив до Едуарда Йосиповича Середи?

(Едуард Середа придбав його у місті Куйбишеві, на Волзі ще зовсім маленьким курчатком)

- Які стосунки у клоуна та півника?

(Вони разом працюють та міцно один одного люблять.)

- Який ще « артист» працює з Середою?

(З клоуном працює пес Крошка?)

- Чи підходить собачці його кличка? Знайдіть у тексті опис песика.

(Учні знаходять у тексті потрібний уривок.)

- Чи став Крошка справжнім артистом? На це запитання відповідайте словами тексту.

(Учні відповідають словами з тексту.)

- Як Едуард Середя спілкується зі своїми колегами?

(Він ставиться до них з повагою, як до рівних собі, дуже їх любить.)

- Якими цирковими професіями володіє Крошка? *(Жонглер, акробат.)*

- Що нового ви дізналися з оповідання?

5. Вправи на розвиток швидкості читання та правильне інтонування речень.

- Прочитайте усі окличні речення, дібравши відповідну інтонацію і силу голосу.

V. Підсумок уроку.

1. Бліц-опитування.

- Хто такий Павло Губенко?

- Який його псевдонім?

- Які твори він писав?

- Як називається твір, що ми прочитали на уроці?

- Про що нове ви дізналися на уроці?

- Які циркові професії ми пригадали?

VI. Домашнє завдання.

Читати та переказувати оповідання.